

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

03 februarie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul - Nadejda Mazur

Grefier - Inga Cucuetu

Cu participarea

Avocaților: Doina Ioana Străisteanu și Domenico Andrei

examinând în ședință publică pricina civilă la cererea

Cenușa Viorel, Eleonora Zbancă, Paula Cerescu, Marin Bunescu, Asociația Obștească "Centrul de Informații GENDERDOC-M" către deputații Diana Caraman, Marina Tauber, Valeriu Muduc, Veaceslav Nigai, Inga Sibova, Nicolai Rusol, Vladimir Voronin privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin instigare la discriminare pe criteriu de orientare sexuală,

a c o n s t a t a t :

Reclamanții Cenușa Viorel, Eleonora Zbancă, Paula Cerescu, Marin Bunescu, Asociația Obștească "Centrul de Informații GENDERDOC-M" la 17 martie 2023 au depus în judecătoria Chișinău, sediul centru o cerere de chemare în judecată către deputații Diana Caraman, Marina Tauber, Valeriu Muduc, Veaceslav Nigai, Inga Sibova, Nicolai Rusol, Vladimir Voronin prin care solicită încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin instigare la discriminare pe criteriu de orientare sexuală.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că ei sunt beneficiarii și membrii asociației obștești Centrul de Informații "GENDERDOC-M" și sunt persoane de orientare homosexuală. Centrul de Informații "GENDERDOC-M" este asociație obștească de promovare și apărare a drepturilor omului, în particular pentru comunitatea LGBT din care fac parte reclamanții.

Prin prezenta cerere, reclamanții caută atragerea la răspunderea delictuală a pârâților, a căror acțiuni din 16 iunie 2022 reclamanții le califică ca instigare la discriminare și discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale față de fiecare persoană membru al comunității LGBT, în contextul planificării evenimentelor Pride-ului 2022.

Pârâtii, în ziua de 16 iunie 2022, au afișat pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova pancarde cu texte instigatoare la ură și discriminare executate / scrise / afisate prin ferestrele birourilor din clădirea Parlamentului Republicii Moldova. Presa a scris "Deputatii PCRM si Sor au organizat un flashmob la Parlament, împotriva marșului LGTB. Pe clădirea Parlamentului au fost atârinate pancarte: „Nu dicaturii homosexuale",

„Moldova împotriva festivalului Pride”, ” Nu discriminării valorilor traditionale”
Materialul publicat este si azi disponibil
https://unimed_ia.info/_ro/news/_18d422c484ef98c6/live-nu-dictaturii-homosexuale-pcrn-si-sororganizeaza-un-flahsmob-la-parlament-contra-marsului-lgtb.html

Pe lângă faptul că un deputat în Parlament trebuie să dea dovadă de cea mai înaltă cultură etică, cunoaștere a legislației și comportament ireproșabil- ceea ce lipsește cu desăvârșire în cazul deputatilor pârâți în această cerere -afișarea acestor pancarte pe clădirea legislativului, unde lucrează aleșii / reprezentanții întregului popor și a diverselor grupe sociale, răspândește un mesaj profund gresit precum că este politica acestui stat de a fi contra LGBT. Lucru inacceptabil.

Astfel de comportamente sunt periculoase pentru pacea și liniștea societății, încurajează factorii de decizie să tolereze abuz față de persoanele LGBT, să discrimineze pe motiv al orientării sexuale și să manifeste disrespect. Iar relatările din presă și din rapoartele Asociației Obstestii Centrul de Informații "GENDERDOC-M", de rând cu rapoartele Comitetelor ONU și a Consiliului Europei, susțin că în Republica Moldova persistă o rată ridicată de homofobie și xenofobie, hrănită sistematic de oamenii cum sunt pârâții. Acum că însăși deputatii Parlamentului Republicii Moldova au afișat mesaje instigatoare la ură și discriminare, fiecare va simți încurajare să acționeze la fel. Iată din acest motiv, această acțiune vine să pună în aplicare legislația existentă privind combaterea oricăror forme de discriminare.

În continuarea acelorasi acțiuni de ură și discriminare față de persoanele de orientare homosexuală, pârâta Diana Caraman de la tribuna Parlamentului Republicii Moldova, forum suprem legislativ al unui organ ales de popor din rândurile poporului, a rostit în ziua de 06.10.2022, un discurs calificat de reclamanti ca fiind instigare la discriminare și discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale față de membrii comunității LGBT și anume:- „Acele schimbări în codul penal, pe care astăzi le va vota majoritatea parlamentară, sunt o încercare de a descompune moral societatea noastră. Astfel, conform propunerii celor de la PAS din Codul penal dispare pedeapsa pentru acțiuni violente în special pentru homosexualitate. Dacă în redacția prezentă a Codului penal, articolul 172 sună în felul următor: Acțiuni violente cu caracter sexual (1) Homosexualitatea sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 5 ani. Păi în redacția nouă acest articol sună deja în felul următor: articolul 172 acțiuni violente fără consens, care se pedepsește doar cu închisoare de la 2 la 5 ani. De la min 1:39:26 "Adică astfel de acțiuni violente cum este homosexualismul și alte perversiuni sexuale în opinia partidului de la conducere PAS, mai mult nu este un tip special de infracțiune. Cu toate acestea ei declară deschis că acest lucru este făcut sub influența Convenției de la Istanbul.

Stimați cetățeni vă amintim că blocul comunistilor și socialistilor încă din 14 februarie 2021 a vorbit despre acest pericol și despre pietrele subacvatice a celebrei convenții, care sub pretextul protejării drepturilor femeilor promovează interesele și propagă homosexualismul. Încă atunci am vorbit cu glas tare că introducerea unui asemenea concept ca „gender” este în detrimentul țării noastre. Însăși esența conceptului de gen permite persoanelor cu o orientare sexuală pervertită să se numească bărbat sau femeie reiesind din preferințele lor psihologice și nu fiziologice, cum era până acum. Adică orice bărbat din punct de vedere fiziologic se poate numi femeie și să intre în relații, iar dacă așa va fi mai departe, și să se căsătorească cu un alt bărbat. Stimați cetățeni, primul pas în această direcție a fost convenția de la Istanbul. Al doilea pas este sprijinul deschis și arzător al paradei gay din 19 iunie 2022 pentru protecția căruia au fost cheltuite milioane de lei din bugetul de stat, banii nostri comuni. Al treilea pas este proiectul de astăzi cu schimbările din codul penal. Este o bănuială rezonabilă precum că conceptul „gender” va fi explicat și în instituțiile de învățământ din țară și asta este cu adevărat înfricoșător și blasfemiator pentru copiii nostri, pentru viitorul nostru - generația tânără a țării noastre. Ei sunt preocupați cu reabilitarea homosexualității, cu decăderea morală și spirituală a societății noastre”. Traducerea discursului este neoficială, reclamata D. Caraman este binevenită să explice ce exprimări nu corespund vorbelor sale expuse în limba rusă.

”Discursul” pârteii D.Caraman a fost redat live pe pagina oficială a Parlamentului R.Moldova pe durata ședinței plenare, ea știind despre acest lucru, pentru că fiecare ședință plenară este transmisă live. Soliciți de a recunoaște fiecare pârte în parte responsabil de instigare la discriminare împotriva reclamantilor pe criteriul orientării homosexual cu încasarea de la fiecare pârte în beneficiul fiecărui reclamant suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru instigare la discriminare împotriva reclamantilor pe criteriul orientării homosexual.

Își întemeiază reclamantii acțiunea pe prevederile art.art. 4,16,32,47 din Constituția republicii Moldova, art.art. 1-6, 17-19,21 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012; art.art. 2,9,15 din Legea despre statutul deputatului în Parlament; art.art.41, 861, 1998, 2025, 2027, 2036-2038 Cod civil.

În ședința de judecată reprezentanta reclamantilor- avocatul licențiat Doina Ioana Străisteanu a susținut cererea de chemare în judecată din motivele de drept și de fapt invocate și a solicitat admiterea.

Reprezentantul pârților Inga Sibova, Valeriu Muduc, , Diana Caraman, Rusol Nicolai, Vladimir Voronin- avocatul licențiat Domenico Andrei nu a recunoscut acțiunea, o consideră neîntemeiată explicând că, nici din discursul pârteii Diana Caraman de la tribuna Parlamentului Republicii Moldova și nici din pancartele afișate pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova nu rezultă careva adresări directe sau indirecte la persoana reclamantilor. Nu poate fi pus la dubiu că acele

pancarte care redau un mesaj despre valorile traditionale si despre familie, care constituie elementul natural si fundamental al societății, întemeiată pe căsătoria liber consimțită dintre bărbat si femeie (art. 48 din Constitutie) si mai mult facilitarea formării familiei reprezintă o îndatorire a statului (art. 49 din Constitutie), nu vizează în niciun fel si nici nu vine să discrimineze persoanele care se pretind a fi Reclamanti în prezenta cauză. Mai mult, nici din discursul Pârâtei Diana Caraman, care si-a îndeplinit obligatiile de exercitare a mandatului în calitate de deputat, nu rezultă că ar viza concret persoanele care au înaintat actiunea. Adică, Pârâtii nu s-au referit nici direct si nici indirect la persoana Reclamantilor Cenusă Viorel, Eleonora Zbancă, Paula Cerescu, Marin Bunesu si Asociatia Obstească „Centrul de Informatii GENDERIDOC-M”. Chiar si potrivit Legii cu privire la asigurarea egalității, prin instigare la discriminare înțelegem ”orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intentionată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse”. Astfel, Pârâtii nu au discriminat nicio persoană terță concretă si nici nu au instigat la discriminare. Atragerea la răspundere delictuală a unei persoane necesită demonstrarea unor criterii clar delimitate, inclusiv demonstrarea faptei ilicite, a vinovăției (în speță intenția), a legăturii cauzale și a prejudiciului cauzat. Este evident că astfel de elemente nu pot fi întrunite în situatia în care din pancartele si din discursul deputatului Diana Caraman nu rezultă nicidecum careva referiri la persoana Reclamantilor. Totodată, în contextul în care fiecare Reclamant solicită repararea prejudiciului din contul fiecărui Pârât, există riscul încălcării principiului prin care o parte ar putea fi trasă la răspundere de mai multe ori pentru aceeași faptă. Mai mult ca atât, se solicită repararea prejudiciului moral în quantum de tocmai 10 000 lei pentru fiecare Reclamant de la fiecare pârât, ceea ce este o sumă exorbitantă si nejustificat de mare în contextul în care nu reiese nicidecum că Reclamantii sunt identificati, cel puțin indirect din continutul acțiunilor Pârâtilor, admiterea unei astfel de actiuni ar constitui un precedent periculos. În aceeași ordine de idei, desi Centrul de Informatii „Genderdoc-M” se pretinde a fi o asociatie obștească de promovare și apărare a drepturilor omului, în particular pentru comunitatea LGBT din care fac parte reclamantii, aceasta nu demonstrează că actionează într-un oarecare mod în vederea protejării drepturilor si intereselor membrilor săi. Or, se solicită încasarea prejudiciului în contul său personal, ceea ce nu poate fi admisibil. Aceasta nu este împluternicită de a solicita în cont propriu încasarea prejudiciului moral, or prin referire la art. 73 CPC, aceasta vine în cel mai bun caz să apere drepturile unor alte persoane si nicidecum nu actionează pe cont propriu. Mai mult ca atât, în acord cu art. 29 alin. (3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare: ”compensatia pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspândirea informației i-a periclitat managementul”. Astfel, din actiunile Pârâtilor nicidecum nu reiese răspândirea unei informatii care ar periclita managementul asociatiei

obstestii respective. Acțiunile pârâților nu constituie nicidecum instigare la discriminare împotriva reclamantilor pe criteriul orientării homosexuale. Reclamantii fac referire la dispozițiile Legii nr. 121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității în redactia în vigoare din 09.02.2023, dar legea nu poate avea efect retroactiv, în special privind sancționarea persoanei pentru un delict civil. Comparând textul alin.(1) art. 1 din Legea vizată, pe care reclamantii își întemeiază pretențiile, se atese că criteriul de discriminare pe temei de orientare sexuală a fost introdus în lege abia la 09.02.2023 și, desi nu sunt de acord că si în redactia actuală ar constitui faptele Pârâților instigare la discriminare, totusi Reclamantii nu se pot prevala de această lege pentru faptele care au avut loc până la această dată. Acțiunile Pârâților nu au avut conținut extremist, limbaj josnic sau discriminatoriu, mesajul discursurilor si mesajelor contestate nu a fost unul de a instiga la discriminare sau tolerarea unui comportament negativ față de unii reprezentanți a societății. Prin urmare, acțiunile Pârâților nu depășesc limitele stabilite și corespund garanțiilor oferite de Legea privind libertatea de exprimare. În discursul Pârâtei Diana Caraman de la tribuna Parlamentului Republicii Moldova si în pancartele afisate pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova, cel puțin din partea pârâților Diana Caraman, Valeriu Mucluc, Inga Sibova, Nicolai Rusol Vladimir Voronin, acestia si-au expus doar convingerile lov religioase si părerea privind familia care se întemeiază pe căsătoria liber consimțită dintre bărbat si femeie. Drept urmare, în cazul în care o persoană se expune asupra acestora, nu se poate interpreta ca fiind o încălcare a Legii cu privire la asigurarea egalității si instigarea la discriminare. În acțiunile Pârâților, în discursurile si pancartele afisate, nicidecum nu se regăsește o instigare la discriminare, ci relatarea unor fapte, care de fapt au un substrat legal, bazat inclusiv pe convingerile religioase ale majorității populației. Pârâtii, mai ales prin activitatea lor de deputati, sunt în drept să promoveze valorile adevărat creștine si educatia religioasă, să propage complexul de idei, principii si învățături cu caracter religios, iar prin acțiunile sale, Pârâtii si-au exteriorizat convingerile creștine si s-au axat pe dogmele religiei creștin-ortodoxe, activitate care coincide cu apărarea, promovarea valorilor traditionale si morala creștină, si, în vederea realizării scopului de a apăra si promova valorile, opiniile si învățăturile creștine, în calitate de persoane publice, ca cetățeni si creștini, promovarea acestei religii, a opiniilor sale, prin prisma reglementărilor CEDO, reprezintă o libertate garantată într-o societate democratică. Drept urmare, faptul că o persoană își exprimă o anumită opinie si chiar dacă ar deranja o parte a comunității, aceasta nu înseamnă că e efectuată cu scopul de a instiga la discriminare, ci este făcută în limitele Legii cu privire la libertatea de exprimare. În continuare, conform art. 71 din Constitutia Republicii Moldova: „Deputatul nu poate fi persecutat sau tras la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului”. Conform art. 8 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare: „Nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru

declarația făcută: a) de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului .Potrivit art. 9 din Legea nr. 39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament: (1) Imunitatea parlamentară are ca scop protejarea deputatului în Parlament împotriva urmărilor judiciare și garantarea libertății lui de gândire și de acțiune. (2) Deputatul nu poate fi persecutat sau tras la răspundere juridică sub nici o formă pentru opiniile politice sau voturile exprimate în exercitarea mandatului . Așa cum indică și reclamanții, acțiunile pârâților au fost din forumul legislative al R.Moldova, adică în timpul exercitării mandatului de deputat. Faptul că aceste opinii nu au coincis cu convingerile unor personae, nu poate fi interpretat. Menționează că la determinarea caracterului discriminatoriu al acțiunilor Pârâților, este de reținut că unele expresii pot fi calificate atât ca instigatoare la ură și discriminare, cât și lipsite de acest caracter în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă de context ori „discriminarea” este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiză riguroasă argumentelor și probelor, iar în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul discriminator al discursului, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art. 25 alin. (6) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64/2010. Invocă că, nu sunt de acord cu aserțiunile Reclamanților precum că, pârâții insistă că dacă ești o persoană cu orientare homosexuală atunci nu ai niciun drept, nu te bucuri de nici o libertate și astfel împotriva ta este acceptabilă ura, discriminarea, violența pe motiv al orientării tale sexuale. Această este o opinie strict personală a Reclamanților, de altfel una extensivă și care nu rezultă nicidecum din pancartele afișate de Pârâți, care simplu și-au arătat manifestul pentru familia dintre bărbat și femei, așa cum este scris și în constituție, precum nu reiese nici din discursul deputatei Diana Caraman, care a adus critici unui amendament al legii. Reiterează că acțiunile Pârâților nu au avut conținut extremist, limbaj josnic sau discriminatoriu, iar mesajul acestora nu a fost unul de a instiga la discriminare sau tolerarea unui comportament negativ față de unii reprezentanți a societății, fiind calificat ca unul rezervat, ce nu depășește limitele stabilite și corespunde garanțiilor oferite de Legea privind libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010. Expresiile Pârâților se consideră ca o limită admisibilă de critică într-o societate democratică, iar în subsidiar și din motivul că nu cuprinde cuvinte jignitoare sau vexatorii în privința reclamanților. Acțiunile Pârâților nicidecum nu pot constitui acțiuni ce incită la ură și discriminare pe criteriu de orientare sexuală, în fond reprezentând doar o opinie a acestora, expusă în limitele legii, a conștiinței religioase și politice, care nu denotă într-un mod determinant o formă de ură bazată pe intoleranță, adică aceste mesaje nu au recomandat în mod direct persoanelor să comită acte de ură, și astfel nu pot fi considerate ca fiind grave și prejudiciabile. Aceste considerații sunt suficiente pentru a concluziona că acțiunile Pârâților nu au constituit declarații discriminatorii sau de instigare la ură și la violență,

fiind opinii personale, fără intenția de a aduce careva ofense, incitare la discriminare față de persoanele cu orientare homosexuală, precum și nu au vizat direct pe reclamânți și/sau pe anumite persoane fizice identificabile, a căror drepturi prevăzute prin Legea nr.121 din 25.05.2012 și prin Convenție pretinse a fi încălcate. De asemenea, ingerința litigioasă trebuie să fie examinată „în lumina ansamblului problemei”, cu luarea în considerare a „cuvintelor reproșate reclamantului” și a contextului în care au fost utilizate, astfel că mesajele menționate, în ansamblu nu încurajează utilizarea violenței, a rezistenței sau a revoltei împotriva reclamantilor, precum și nici conținutul mesajelor redactate nu ar putea stimula violența prin insuflarea unei uri profunde și iraționale față de persoanele identificate, ce constituie un element fundamental care trebuie luat în considerare (a se vedea cauza Savgin împotriva Turciei din 02.02.2010, § 45, Siirek împotriva Turciei [MC] din 08.07.1999, § 62 și Gerger împotriva Turciei [MC] din 08.07.1999, § 50). Existența fenomenului de homosexualitate este garantat prin lege, se manifestă liber indiferent de voința și acțiunile Pârâților, care doar consideră că, acest fenomen nu este compatibil cu morala creștină și cu valorile promovate de Pârâți, iar mesajele contestate de Reclamânți și pretinse a fi discriminatorii și ofensatoare, nu conțin nici un îndemn care ar chema direct sau camuflat la discriminarea persoanelor, după careva criterii, inclusiv pe criterii religioase sau de sex și gen. Mai mult, la determinarea caracterului discriminator al informației, urmează a se ține cont că, nu în toate cazurile informațiile cu privire la orientarea sexuală și a identității de gen pot fi calificate ca discriminatorie, or, în speță, din aprecierea și perceperea subiectivă, nu poate fi constatată o conduită intenționată în scopul discriminării persoanelor pe baza criteriilor stipulate de Legea privind asigurarea egalității. Solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Pârții Marina Tauber și Veaceslav Nigai, fiind legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat.

Aprecierea instanței

Audiind reprezentantul reclamantilor și reprezentantul pârților Inga Sibova, Valeriu Muduc, Diana Caraman, Rusol Nicolai, Vladimir Voronin, cercetând materialele cauzei și apreciind pretențiile formulate din acțiune în raport cu probele cauzei și legislația ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea, reieșind din următoarele circumstanțe de fapt și temeiuri de drept.

Potrivit prevederilor art. 5 CPC orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Instanța judecătorească soluționează pricinile civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al legilor constituționale, organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege,

instanța aplică uzanțele dacă nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri (art.12CPC).

Art.1 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr.121 din 25.05.2012, cu ultimile modificări, stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu.(2) Prevederile prezentei legi nu se extind asupra și nu pot fi interpretate ca aducând atingere:a) căsătoriei liber consimțite dintre bărbat și femeie;b) raporturilor de adopție;c) cultelor religioase și părților lor componente în partea ce ține de convingerile religioase.

Art.2 al Legii vizate aduce la cunoștință semnificația unor termeni, astfel că ”discriminare”- – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare și *instigare la discriminare* – orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse.

Din prevederile art.3 a aceiași legi rezultă că, subiecți în domeniul discriminării sînt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat iar art. 4 atestă că, formele grave ale discriminării sînt:a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice; b) susținerea discriminării prin intermediul mijloacelor de informare în masă; c) amplasarea mesajelor și simbolurilor discriminatorii în locurile publice;d) discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii;e) discriminarea săvîrșită de două sau mai multe persoane;f) discriminarea continuă sau prelungită;g) discriminarea săvîrșită asupra unui grup de persoane;h) segregarea rasială.

Formele grave ale discriminării sînt enumerate în art.4 al Legii nr. 121/2012, cum ar fi:a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice;b) susținerea discriminării prin intermediul mijloacelor de informare în masă;c) amplasarea mesajelor și simbolurilor discriminatorii în locurile publice;d) discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii;e) discriminarea săvîrșită de două sau mai multe persoane;f) discriminarea continuă sau prelungită;g) discriminarea săvîrșită asupra unui grup de persoane;h) segregarea rasială.

Reclamanții fac trimitere la literele a), d), e, f) și g) din articolul vizat.

Articolul 5 indică că, discriminarea poate fi eliminată prin următoarele modalități:
a) prevenirea oricăror fapte discriminatorii prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor măsuri pozitive de protecție a persoanelor aflate în condiții dezavantajoase față de alte persoane. Măsurile pozitive se vor aplica pînă la instituirea egalității și includerea

socială a persoanelor sau grupurilor de persoane aflate într-o poziție dezavantajată față de alte persoane;b) medierea prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii faptelor discriminatorii;c) sancționarea comportamentului discriminatoriu; d) repararea prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a actului de discriminare.

Potrivit art.6 din Legea cu privire la asigurarea egalității, orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației.

Reieșind din prevederile art.18 din aceeași lege, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite:a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale;b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale;c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată;e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa.

(2) Acțiuni în instanța de judecată pentru protecția persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării pot înainta și sindicatele sau asociațiile obștești din domeniul promovării și protecției drepturilor omului.(3) Răspândirea informației despre viața privată și identitatea victimei discriminării este interzisă. Înregistrarea, păstrarea și utilizarea informațiilor cu caracter personal privind victimele discriminării se fac cu respectarea regulilor speciale de confidențialitate, stabilite prin lege.(4) La examinarea de către instanța de judecată a unei cauze în care se invocă o faptă de discriminare, Consiliul poate depune concluzii în conformitate cu art.74 din Codul de procedură civilă nr.225/2003

Conform art.19 din lege, persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte și, după caz, date statistice care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare.(2) Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pârâtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală.

În ședința de judecată s-a constatat că, reclamantul Asociația Obștească Centrul de Informații "GENDERDOC-M" a fost înregistrată, la data de 8 mai 1998, în Registrul de stat al organizațiilor necomerciale (f.d.22,30) și își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 86 din 11.06.2020 cu privire la organizațiile necomerciale, Codul civil al R.Moldova și Statutul Asociației obștești Centrul de Informații "GENDERDOC-M" (f.d.23-29). Reclamantii persoane fizice sînt membri ai Asociației indicate. Fiecare reclamant a participat și participă la Marșul anual organizat în cadrul "Festivalul PRIDE Moldova" pentru că susțin egalitatea în drepturi tuturor, pentru că insistă că fiecare om merită respect al demnității sale.

La fel instanța constată că pârâta Diana Caraman de la tribuna Parlamentului Republicii Moldova, a rostit în ziua de 06.10.2022, un discurs care conține, în opinia reclamantilor, instigare la discriminare si discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale față de membrii comunității LGBT, cu următorul cuprins: „Acele

schimbări în codul penal, pe care astăzi le va vota majoritatea parlamentară, sunt o încercare de a descompune moral societatea noastră. Astfel, conform propunerii celor de la PAS din Codul penal dispare pedeapsa pentru acțiuni violente în special pentru homosexualitate. Dacă în redacția prezentă a Codului penal, articolul 172 sună în felul următor: Acțiuni violente cu caracter sexual (1) Homosexualitatea sau satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 5 ani. Păi în redacția nouă acest articol sună deja în felul următor: articolul 172 acțiuni violente fără consens, care se pedepsește doar cu închisoare de la 2 la 5 ani. De la min 1:39:26 "Adică astfel de acțiuni violente cum este homosexualismul și alte perversiuni sexuale în opinia partidului de la conducere PAS, mai mult nu este un tip special de infracțiune. Cu toate acestea ei declară deschis că acest lucru este făcut sub influența Convenției de la Istanbul. Stimati cetățeni vă amintim că blocul comunistilor și socialistilor încă din 14 februarie 2021 a vorbit despre acest pericol și despre pietrele subacvatice a celebrei convenții, care sub pretextul protejării drepturilor femeilor promovează interesele și propagă homosexualismul. Încă atunci am vorbit cu glas tare că introducerea unui asemenea concept ca „gender” este în detrimentul țării noastre. Însăși esența conceptului de gen permite persoanelor cu o orientare sexuală pervertită să se numească bărbat sau femeie reiesind din preferințele lor psihologice și nu fiziologice, cum era până acum. Adică orice bărbat din punct de vedere fiziologic se poate numi femeie și să intre în relații, iar dacă așa va fi mai departe, și să se căsătorească cu un alt bărbat. Stimati cetățeni, primul pas în această direcție a fost convenția de la Istanbul. Al doilea pas este sprijinul deschis și arzător al paradei gay din 19 iunie 2022 pentru protecția căruia au fost cheltuite milioane de lei din bugetul de stat, banii nostri comuni. Al treilea pas este proiectul de astăzi cu schimbările din codul penal. Este o bănuială rezonabilă precum că conceptul „gender” va fi explicat și în instituțiile de învățământ din țară și asta este cu adevărat înfricoșător și blasfemiator pentru copiii nostri, pentru viitorul nostru - generația tânără a țării noastre. Ei sunt preocupați cu reabilitarea homosexualității, cu decăderea morală și spirituală a societății noastre".

De asemenea, în ziua de 16 iunie 2022, pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova au fost afișate pancarde cu următoarele texte: "Nu dicaturii homosexuale", „Moldova împotriva festivalului Pride”, ” Nu discriminării valorilor tradiționale”, faptu confirmat prin xeroxul fotografiilor (f.d.31-40).

Din răspunsul secretariatului Parlamentului Republicii Moldova nr SG3 nr.440 din 29.09.2022 rezultă că, la 16.06.2022, pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova au fost atârșate 11 pancarte, din ferestrele următoarelor birouri: bir. 710B-Facțiunea Parlamentară a Partidului Politic ”Șor”; bir.710A-anticamera Facțiunii Parlamentare a Partidului Politic ”Șor”; bir.710C- deputat Marina Tauber; bir. 817-deputat Valeriu Muduc; bir. 818-deputat Veaceslav Nigai; bir.820-deputat Inga

Sibova; bir.821-deputat Diana Caraman; bir.825-deputat Nicolai Rusol; bir. 828-deputat Vladimir Voronin (f.d.41).

Reieșind din motivele de drept și circumstanțele de fapt instanța constată cu certitudine că cererea depusă de reclamanți cuprinde cadrul legal de *adresare în instanța de judecată* și obiectul litigiului dedus judecării constituie raporturile juridice rezultate din apărarea și protecția persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării, prevăzute de Legea cu privire la asigurarea egalității nr.121 din 25.05.2012.

Pentru a se pronunța, instanța de judecată a dat apreciere argumentelor reprezentantului reclamantului și obiecțiilor reprezentantului pârâților, în raport cu probele prezentate și administrate de către instanța de judecată și anume:

- declarația deputatului Diana Caraman făcută la tribuna Parlamentului Republicii Moldova la 06.10.2022, care a fost redată live pe pagina oficială a Parlamentului R.Moldova pe durata ședinței plenare și se regăsește pe <https://www.parlament.md/Live/tabid/256/language/ro-RO/Default.aspx> și în ouube: <https://www.youtube.com/watch?v=hc93B7vrokg&t=5780s>;

- Pancartele, plasate în ziua de 16 iunie 2022, pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova au fost afișate pancarde cu următoarele texte: "Nu dicaturii homosexuale", „Moldova împotriva festivalului Pride”, ” Nu discriminării valorilor traditionale”, disponibile pe :<https://unimedia.info/ro/news/18d422c484ef98c6/live-nu-dicaturii-homosexuale-perm-si-sor-organizeaza-un-flahsmob-la-parlament-contra-marsului-lgtb.html>

Acest discurs și pancartele publicate reclamanții le consideră discriminatorii și instigatoare la ură pe criteriul orientării homosexuale față de membrii comunității LGTB.

În privința discursului deputatei Diana Caraman, instanța concluzionează că, potrivit art. 2 din Legea nr. 39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament, deputatul este petrtsoatnă otfitctitală și reprezentan al puterii legislative supreme. În exercierea mandatului, deputații sînt în serviciul poporului.

Art. 9 din aceeași Lege statuează că, imunitatea parlamentară are ca scop protejarea deputatului în Parlamant împotriva urmărilor judiciare și garantarea libertății lui d e gîndire și d e acțiune. Deputatul nu poate fi persecutat sau tras la răspundere juridică sub nici o formă pentru opiniile politice sau voturile exprimate în exercierea mandatului.

Potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament: „*Deputatul beneficiază de dreptul de vot deliberativ asupra tuturor problemelor examinate de Parlament*”.

Prin prisma normelor legale enunțate, s e atestă că depuatul are dreptul de a-și exprima votul asupra tuturor chestiunilor care urmează a fi adoptate în parlament, inclusiv modificări de legi. De asemenea are și dreptul de a-și exprima opinia în vederea modificării sau nemodificării unui articol sau altul din oricare lege, făcînd-o

în exerciarea atribuțiilor sale de serviciu. Acest lucru l-a făcut și deputata D.Caraman prin discursul său expus la tribuna Parlamentului Republicii Moldova referitor la modificarea art. 172 din Codul penal al R.Moldova. De asemenea a amintit publicului larg despre concepțiile și afirmațiile, în trecut a Blocului comuniștilor și socialiștilor, referitor la problema abordată. Analizînd textul și felul expunerii, exprimării, instanța nu consideră că prin discursul său deputata D.Caraman a promovat un comportament discriminatoriu și instigator la ură pe criteriul orientării homosexuale față de membrii comunității LGTB.

Chiar și potrivit pct. 14 din Hotărârea Plenului CSJ cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 7 din 24.12.2012 se indică precum că: *„Se menționează că, există o categorie de relații care se bucură de imunitate în raport cu procesele de defăimare. Acest lucru se explică prin necesitatea ca, în anumite circumstanțe, unele persoane să aibă un discurs absolut liber. Articolul 8 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, enumeră exhaustiv aceste categorii de relații, și anume, nu va putea fi intentată o acțiune de defăimare pentru declarația făcută de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului; de către participanții la proces, inclusiv martorii, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar; în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare. Imunități similare sînt prevăzute și de art.71 al Constituției. Președintelui Republicii Moldova și deputaților în Parlamentul Republicii Moldova le este acordată imunitate în cauzele privind defăimarea. Însă imunitatea se referă doar la discursurile ce țin de exercitarea mandatelor. Prin “exercitarea mandatului” urmează a fi înțeleasă exercitarea atribuțiilor funcționale, și nu durata mandatului pentru care au fost aleși (a se vedea în acest sens hotărîrea Curții Constituționale nr.8 din 16 februarie 1999). Deși uneori este greu de a distinge cînd defăimarea nu este făcută în exercitarea mandatului, contextul, conținutul, scopul și momentul în care este făcută declarația vor ușura această sarcină. Astfel, o declarație făcută în ședința Parlamentului sau în cadrul unui discurs oficial va fi una în exercitarea mandatului”.*

Astfel, prin prisma normelor legale enunțate, analizînd cumulul de probe prezentate, instanța ajunge la convingerea că pârâta D.Caraman și-a realizat legal dreptul la libertatea de exprimare și opinie, respectîndu-se echilibrul just dintre interesele protejate de lege și libertatea de exprimare, precum și dreptul publicului de a fi informat și, temei de a admite acest capăt de cerere nu este, din care motive se respinge.

Cît ține de pancartele afișate în ziua de 16 iunie 2022, pe clădirea Parlamentului Republicii Moldova cu următoarele texte: ”Nu dicaturii homosexuale”, „Moldova împotriva festivalului Pride”, ” Nu discriminării valorilor traditionale”, la care fac trimitere reclamanții, anexînd xerox de fotografii la 11 pancarte, instanța nu poae

admie acest capăt de cerere, dat fiind faptul că reclamanții solicită de a fi recunoscuți toți pîrîții, fiecare în parte, responsabili de instigare la discriminare împotriva reclamanților pe criteriul orientării homosexuale și încasarea de la fiecare pîrît tîn beneficiul fiecărui reclamant în parte suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru instigare la discriminare împotriva reclamanților pe criteriul orientării homosexuale (f.d.76-78, vol.1), dar nu a indicat și nici nu s-a probat prin nimic care anume pancart, cu ce conținut a fost plasat de fiecare pîrît concret. În astfel de circumstanțe este imposibil de a se aprecia și diferența vinovăția sau nevinovăția în instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale. În scrisoarea secretariatului Parlamentului doar este indicat, cui aparțineau la acel moment birourile, din care au fost afișae pancartele, dar concret care pancart, cu ce conținut, din care birou concret a fost afișat, nu a fost posibil de stabilit. Instanța a reluat cercetarea judecătorească pentru ca părțile să prezinte această probă, dar așa și nu au prezentat. Conținutul tuturor pancartelor este diferit. În ședința de judecată urmau a fi analizate toate, cu individualizarea atît a persoanei, cît și a gradului de vinovăție în învinuirile de instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale, aduse de reclamanți pîrîților.

Mai solicită reclamanții și încasarea prejudiciului moral pentru instigare la discriminare împotriva reclamanților pe criteriul orientării homosexuale.

Potrivit alin.(1) art. 2036 Cod Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Analizînd toate mijloacele de probe, ținînd cont de faptul că instanța nu a constatat încălcarea cărorva drepturi personale nepatrimoniale ale reclamanților, este neîntemeiată și obliga Pârâților la repararea prejudiciului moral.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. art. 94,96, 236, 238-241 CPC, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Cenușa Viorel, Eleonora Zbancă, Paula Cerescu, Marin Bunescu, Asociația Obștească "Centrul de Informații GENDERDOC-M" către deputații Diana Caraman, Marina Tauber, Valeriu Muduc, Veaceslav Nigai, Inga Sibova, Nicolai Rusol, Vladimir Voronin privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin instigare la discriminare pe criteriu de orientare sexuală, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Cenușa Viorel(IDNP *****), Eleonora Zbancă (IDNP *****), Paula Cerescu (IDNP *****), Marin Bunescu (IDNP *****), Asociația Obștească "Centrul de Informații GENDERDOC-M" (IDNO *****), în mod solidar,

în beneficiul Diane Caraman, Valeriu Muduc, Inga Sibova, Nicolai Rusol, Vladimir Voronin cheltuielile de asistență juridică în mărime de ***** lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul

Nadejda Mazur